

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.6.2019
COM(2019) 518 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Μάλτας του 2019 και τη
διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της
Μάλτας του 2019**

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Μάλτας του 2019 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Μάλτας του 2019

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 21 Νοεμβρίου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019 σχετικά με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στην εν λόγω επισκόπηση ελήφθη δεόντως υπόψη ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 21 Νοεμβρίου 2018, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Μάλτα δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 9 Απριλίου

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

2019, το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση για την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ («σύσταση για τη ζώνη του ευρώ»).

- (2) Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η Μάλτα θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, όπως αντικατοπτρίζεται στις κατωτέρω συστάσεις 1 και 2.
- (3) Η έκθεση χώρας του 2019 για τη Μάλτα² δημοσιεύθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2019. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος της Μάλτας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 13 Ιουλίου 2018, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος της Μάλτας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- (4) Στις 16 Απριλίου 2019, η Μάλτα υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 και, στις 30 Απριλίου 2019, το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (5) Οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις ελήφθησαν υπόψη στον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων («ΕΔΕΤ») για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίο θα κάνει χρήση αυτής της διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση⁴.
- (6) Η Μάλτα υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2019, η κυβέρνηση σχεδιάζει μείωση του ονομαστικού πλεονάσματος από το 2 % του ΑΕΠ το 2018 στο 0,9 % του ΑΕΠ το 2019, ακολουθούμενη από οριακή αύξηση στο 1,0 % του ΑΕΠ το 2020, και περαιτέρω στο 1,1 % του ΑΕΠ το 2021 και το 2022. Βάσει του εκ νέου υπολογισθέντος διαρθρωτικού ισοζυγίου⁵, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος—που συνίσταται σε ισοσκελισμένο προϋπολογισμό σε διαρθρωτικούς όρους—εξακολουθεί να υπερκαλύπτεται καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζεται στη Συνθήκη, και να μειωθεί σταδιακά από 46 % του ΑΕΠ το 2018 σε

² SWD(2019) 1017 final.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

⁴ COM(2014) 494 final.

⁵ Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο, μη συνυπολογιζομένων έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με χρήση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

περίπου 33 % το 2022. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι ευλογοφανές. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2019, το διαρθρωτικό ισοζύγιο προβλέπεται να εμφανίσει πλεόνασμα της τάξης του 0,6 % του ΑΕΠ το 2019 και 0,8 % του ΑΕΠ το 2020, υπερβαίνοντας έτσι τον μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Συνολικά, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι η Μάλτα προβλέπεται να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης το 2019 και το 2020. Ταυτοχρόνως, οι εξελίξεις όσον αφορά τις δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται προσεκτικά, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, ιδίως ενόψει πιθανών μελλοντικών κινδύνων για την ευρωστία των εσόδων.

- (7) Η αύξηση των δαπανών που συνδέονται με τη δημογραφική γήρανση αποτελεί κίνδυνο για τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Οι συνδεδεμένες με τη δημογραφική γήρανση δημόσιες δαπάνες στο συνταξιοδοτικό σύστημα και στο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης αναμένεται να αυξηθούν σημαντικά σε σύγκριση με άλλες χώρες της ΕΕ, γεγονός που υποδηλώνει κίνδυνο αύξησης του χρέους μακροπρόθεσμα. Διάφορα μέτρα έχουν ως στόχο να αυξηθεί η επάρκεια των συντάξεων, μεταξύ άλλων και με την ενίσχυση των κινήτρων για ιδιωτικές συνταξιοδοτικές αποταμιεύσεις και εθελοντικές επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται συνέβαλαν στην αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού και στην παράταση του επαγγελματικού βίου, με θετικό αντίκτυπο στα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών και των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Το 2018, η κυβέρνηση προέβη σε προσαρμογές, ώστε να συμπεριλαμβάνονται οι εισφορές που καταβάλλονται μετά την ηλικία συνταξιοδότησης, και επέτρεψε στους αυτοαπασχολούμενους και τους συνταξιούχους μερικής απασχόλησης ηλικίας κάτω των 65 ετών να καταβάλλουν εισφορές ανάλογα με τα έσοδά τους, προάγοντας έτσι την παράταση του επαγγελματικού βίου. Ωστόσο, η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, η οποία αυξάνεται σταδιακά από το σημερινό της επίπεδο στα 62 έτη, προβλέπεται να παραμείνει αμετάβλητη μετά το 2027 στα 65 έτη, παρά την προβλεπόμενη περαιτέρω αύξηση του προσδόκιμου ζωής. Η Ομάδα Στρατηγικής για τις Συντάξεις, που συστάθηκε το 2018, αναμένεται να δημοσιεύσει έκθεση έως τον Δεκέμβριο του 2020, η οποία θα περιλαμβάνει συστάσεις για τη βελτίωση της επάρκειας και της βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος. Όσον αφορά την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, συνεχίζονται τα μέτρα για την αποκέντρωση των υπηρεσιών από τα νοσοκομεία στην πρωτοβάθμια περίθαλψη και για τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. Τα τρέχοντα σχέδια για την επέκταση της ικανότητας περίθαλψης στα εξωτερικά ιατρεία δημόσιων νοσοκομείων μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των μεγάλων χρόνων αναμονής για ορισμένες ειδικότητες. Παρόλα ταύτα, μέχρι στιγμής δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως άλλα μέτρα για τη μείωση των περιττών παραπομπών σε ειδικούς και την ανακατεύθυνση της ακατάλληλης χρήσης του τμήματος επειγόντων περιστατικών προς τα εξωτερικά ιατρεία, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει βελτίωση στην αποτελεσματικότητα του συστήματος. Τίθεται σε εφαρμογή μια νέα αντίληψη για τα κέντρα πρωτοβάθμιας περίθαλψης και πραγματοποιούνται επενδύσεις για τη σταδιακή επέκταση της χρήσης της ηλεκτρονικής υγείας (eHealth), με σκοπό την αποκέντρωση των υπηρεσιών από τα νοσοκομεία στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Λόγω της αυξανόμενης ζήτησης για μακροχρόνια περίθαλψη, το 2017-2018 καθιερώθηκαν νέοι τύποι υπηρεσιών που βασίζονται στην κοινότητα και την παροχή κατ' οίκον περίθαλψης. Παρά τις δυνατότητες που προσφέρουν τα μέτρα στον τομέα των συντάξεων και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, δεν έχει ακόμη φανεί ο αντίκτυπος στη δημοσιονομική βιωσιμότητα.

- (8) Κατά την τελευταία δεκαετία, στη Μάλτα εμφανίστηκε έντονη στροφή προς τον τομέα των υπηρεσιών, με ιδιαίτερη έμφαση σε τομείς με διεθνή προσανατολισμό, όπως οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, ο τουρισμός και τα εξ αποστάσεως τυχερά παίγνια. Η επέκταση του τομέα των υπηρεσιών συνέβαλε στην τροφοδότηση της οικονομικής ανάπτυξης και στην ανάπτυξη μεγάλου πλεονάσματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Ταυτόχροως, η αυξανόμενη εξάρτηση από τομείς που θεωρούνται ευάλωτοι σε κινδύνους χρηματοπιστωτικής ακεραιότητας δημιουργεί προκλήσεις για το πλαίσιο διακυβέρνησης, ασκώντας πίεση στην ικανότητα εποπτείας και επιβολής. Ειδικότερα, το μέγεθος του χρηματοπιστωτικού τομέα και του τομέα των τυχερών παιγνίων, και οι προσπάθειες για την προσέλκυση φορέων εκμετάλλευσης κρυπτονομισμάτων καθιστούν επιβεβλημένη την αποτελεσματική καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η πρόσφατη αύξηση των ανθρώπινων και δημοσιονομικών πόρων της Μονάδας Ανάλυσης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών, καθώς και η ενίσχυση των διαδικασιών και των διεργασιών της, είναι θετικά βήματα. Οι ανεπάρκειες διακυβέρνησης, ιδίως για την καταπολέμηση της διαφθοράς, μπορεί να έχουν επίσης δυσμενείς επιπτώσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον και να επηρεάσουν αρνητικά τις επενδύσεις. Ιδίως, υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων σε διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης. Επιπλέον, η Μονάδα Οικονομικού Εγκλήματος της αστυνομίας είναι επί του παρόντος υποστελεχωμένη. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα ενισχυμένο νομοθετικό πλαίσιο με έγκαιρη και πλήρη εφαρμογή. Η βελτίωση του πλαισίου διακυβέρνησης και η διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής αποτελούν βασικό στοιχείο προκειμένου να διατηρηθεί η ελκυστικότητα της Μάλτας και να προστατευθεί η οικονομία από τους κινδύνους φήμης.
- (9) Ο ασφαλιστικός τομέας είναι εκτεθειμένος σε κινδύνους παθητικής εποπτείας, όπου η συνεργασία μεταξύ των εγχώριων και των εξωτερικών εποπτικών αρχών είναι απαραίτητη. Σε αντίθεση με τον τραπεζικό τομέα, οι θυγατρικές στον ασφαλιστικό τομέα υπόκεινται σε εποπτεία από τη χώρα καταγωγής, δηλ. οι ασφαλιστικές εταιρείες που είναι καταχωρισμένες στη Μάλτα και δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες τελούν υπό την άμεση εποπτεία της ρυθμιστικής αρχής της Μάλτας. Όμως, η εποπτική ικανότητα δεν έχει ακόμη ενισχυθεί επαρκώς. Συν τοις άλλοις, λόγω της πολυπλοκότητας των επιχειρηματικών μοντέλων και προϊόντων στον ασφαλιστικό τομέα, με αυξημένη διάθεση για τη σύσταση και την επέκταση ασφαλιστικών φορέων ειδικού σκοπού, απαιτείται αυστηρή εποπτεία.
- (10) Οι μεταρρυθμίσεις με σκοπό να συνεχιστεί η βελτίωση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και του δικαστικού συστήματος προχωρούν. Οι μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν, ειδικότερα, τη σύσταση νέας εισαγγελικής αρχής, ανεξάρτητης από τον Γενικό Εισαγγελέα και την αστυνομία, όπως συνέστησε επίσης η Επιτροπή για τη Δημοκρατία μέσω του Δικαίου, του Συμβουλίου της Ευρώπης («Επιτροπή της Βενετίας»), σε γνωμοδότηση για τη Μάλτα, η οποία εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2018. Επιπλέον, ένα ενισχυμένο πλαίσιο διακυβέρνησης, που να συμπεριλαμβάνει αποτελεσματικό δικαστικό σύστημα και αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς, αποτελεί προαπαιτούμενο για την πλήρη αξιοποίηση των οφελών των επενδύσεων.
- (11) Το ποσοστό των καινοτόμων επιχειρήσεων εξακολουθεί να υστερεί. Οι επιδόσεις στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας χρειάζεται να ενισχυθούν με έξυπνη εξειδίκευση, ώστε να μπορέσει να συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας. Η Μάλτα δεν έχει διαμορφώσει ακόμη μια συνεκτική, συνολική και μακροπρόθεσμη στρατηγική ανταγωνιστικότητας, για την ανέλιξη της εγχώριας οικονομίας στην

αξιακή αλυσίδα. Λαμβανομένης υπόψη της εξειδίκευσης της Μάλτας στις ταχέως αναπτυσσόμενες υπηρεσίες, καθώς και τις φιλοδοξίες της όσον αφορά την τεχνολογία αλυσίδας συστοιχιών, έχει ζωτική σημασία να γίνουν ακόμη περισσότερες επενδύσεις σε διοικητικές και εποπτικές ικανότητες. Επιπροσθέτως, η αύξηση των επιδόσεων της Μάλτας στον τομέα της καινοτομίας θα απαιτήσει περαιτέρω επενδύσεις σε άυλα περιουσιακά στοιχεία, μεταξύ άλλων στην έρευνα και ανάπτυξη, στην αντιμετώπιση των ελλείψεων και των κενών όσον αφορά τις δεξιότητες, και στη διευκόλυνση των δεσμών μεταξύ του επιστημονικού και του επιχειρηματικού κόσμου, όλα αυτά στο πλαίσιο αποτελεσματικότερης διακυβέρνησης του συστήματος έρευνας και καινοτομίας.

- (12) Η Μάλτα θα πρέπει να προωθήσει τη μετάβαση προς μια πιο βιώσιμη και αποδοτική από πλευράς πόρων οικονομία, για παράδειγμα επενδύοντας στο αναξιοποίητο δυναμικό για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τον κύκλο διαχείρισης των υδάτων, τη διαχείριση των αποβλήτων, την αντιμετώπιση των αυξανόμενων εκπομπών από τον κλιματισμό, τη δράση για το κλίμα και τη βιώσιμη κινητικότητα που θα περιορίσει τις εκπομπές από τις οδικές μεταφορές. Λόγω των περιορισμένων δυνατοτήτων μεταφοράς και μετακίνησης από και προς τον τόπο εργασίας εναλλακτικά προς το αυτοκίνητο, καθώς και λόγω του υψηλού βαθμού διείσδυσης των αυτοκινήτων, η κυκλοφοριακή συμφόρηση είναι μία από τις ασθενέστερες πτυχές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της Μάλτας, και εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση. Επιπλέον, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις οδικές μεταφορές έχουν αυξηθεί κατά τα τελευταία 5 χρόνια. Το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα αυξήθηκε στο 7,2 % το 2017, ελαφρώς πάνω από το επίπεδο ενδεικτικής πορείας του 2017/2018, ύψους 6,5 %. Ωστόσο, η τελική κατανάλωση ενέργειας στη Μάλτα αυξάνεται συνεχώς. Απαιτούνται βραχυπρόθεσμα περαιτέρω επενδύσεις σε όλους τους τομείς, προκειμένου να επιτευχθούν οι εθνικοί στόχοι για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση για το 2020. Θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή μέτρα χρηματοδότησης ή στήριξης για έρευνα και ανάπτυξη, με σκοπό την ανάπτυξη νέων/βελτιωμένων τεχνολογιών για την αντιμετώπιση του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής. Το περιβαλλοντικό και κοινωνικό κόστος της εκρηκτικής ανάπτυξης της αγοράς στεγαστικών ακινήτων επιτάσσει στενότερη παρακολούθηση. Για τον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι αρχές της κυκλικής οικονομίας στη διάθεση οικοδομικών αποβλήτων. Απαιτείται προσοχή στις οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της αύξησης του κόστους στέγασης.
- (13) Το ποσοστό απασχόλησης στη Μάλτα, που βρίσκεται σήμερα πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ, εξακολουθεί να αυξάνεται. Εν προκειμένω, θα μπορούσε να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση προς όφελος των ατόμων με αναπηρίες. Το χάσμα απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων παραμένει το μεγαλύτερο στην ΕΕ, και η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας μειώνεται σημαντικά από τα 35 τους και μετά, κυρίως λόγω των ευθυνών φροντίδας. Με μεγαλύτερη στήριξη, στην αγορά εργασίας, για τους άνεργους που παρέχουν άτυπη φροντίδα θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί αυτό το χάσμα. Η αυξανόμενη εξάρτηση από το ξένο εργατικό δυναμικό για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε εργατικό δυναμικό και δεξιότητες δημιουργεί κοινωνικές προκλήσεις και προκλήσεις βιωσιμότητας. Οι πρωτοβουλίες πολιτικής στους τομείς της αγοράς εργασίας, των δεξιοτήτων και της κοινωνικής ένταξης θα μπορούσαν να επωφεληθούν από καλύτερη παρακολούθηση και αξιολόγηση.

- (14) Η Μάλτα επενδύει σχετικά υψηλά ποσά στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, αλλά αυτό δεν αντικατοπτρίζεται ακόμη σε καλύτερες επιδόσεις για όλους. Η επενδυτική στρατηγική θα μπορούσε να ωφεληθεί από τη μεγαλύτερη εστίαση στη διόρθωση των κοινωνικών μειονεκτημάτων, ώστε να ευθυγραμμιστεί με την αρχή του κοινωνικού πυλώνα για την ποιοτική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς. Παρά τα μέτρα για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, το σχετικό ποσοστό εξακολουθεί να είναι ένα από τα υψηλότερα στην ΕΕ. Τα πρόσφατα μέτρα αποσκοπούν επίσης στη βελτίωση της συμμετοχικότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά η ολοκλήρωση των σπουδών σε αυτό το επίπεδο παραμένει κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ και οδηγεί σε προκλήσεις όσον αφορά τις δεξιότητες. Η συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων αυξάνεται, αλλά είναι ακόμη χαμηλή για τα άτομα με χαμηλή ειδίκευση και τους αέργους.
- (15) Η καταπολέμηση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού είναι απαραίτητη για να καταστούν τα φορολογικά συστήματα πιο αποτελεσματικά και πιο δίκαια, όπως αναγνωρίζεται στη σύσταση του 2019 για τη ζώνη του ευρώ. Οι δευτερογενείς επιπτώσεις των στρατηγικών επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού μεταξύ των κρατών μελών απαιτούν συντονισμένη δράση των εθνικών πολιτικών για να συμπληρωθεί η νομοθεσία της ΕΕ. Η Μάλτα έχει λάβει μέτρα κατά του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, πλην όμως το υψηλό επίπεδο των πληρωμών δικαιωμάτων και μερισμάτων ως ποσοστό του ΑΕΠ υποδηλώνει ότι οι φορολογικοί κανόνες της Μάλτας χρησιμοποιούνται από εταιρείες που επιδίδονται σε επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό. Η μη παρακράτηση φόρου στην πηγή επί εξερχόμενων (από κατοίκους της ΕΕ προς κατοίκους τρίτων χωρών) πληρωμών μερισμάτων, τόκων και δικαιωμάτων από εταιρείες με έδρα στη Μάλτα μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη αποφυγή της φορολόγησης αυτών των καταβολών, εάν δεν υπόκεινται σε φορολογία ούτε στη χώρα του αποδέκτη τους. Ενώ το καθεστώς έκπτωσης πλασματικών τόκων στη Μάλτα θα συμβάλει στη μείωση της μεροληπτικής μεταχείρισης μεταξύ χρεωστικών τίτλων και ιδίων κεφαλαίων, επιβάλλεται στενή παρακολούθηση των κανόνων κατά των καταχρήσεων που προβλέπονται στο καθεστώς, σε συνδυασμό με γενναιόδωρο φορολογικό συντελεστή και ένα καθεστώς βάσει μετοχών, προκειμένου να αποφευχθεί κατάχρηση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού. Αν και με το πρόγραμμα της Μάλτας που απευθύνεται στους ιδιώτες επενδυτές (Individual Investor Programme) και το πρόγραμμα της Μάλτας για διαμονή και θεώρηση διαβατηρίου (Residence and Visa Programme) δεν χορηγείται αυτομάτως φορολογική κατοικία, εάν πληρούνται οι απαιτήσεις, το εισόδημα μπορεί να απαλλάσσεται βάσει του καθεστώτος «non-dom» (μη κάτοικος), εάν το εισόδημα δεν καταβάλλεται στη Μάλτα, χωρίς ουσιαστικές απαιτήσεις φυσικής παρουσίας. Τα μέτρα αυτά ενδέχεται να διευκολύνουν πρακτικές επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, και έχουν καταχωριστεί από τον ΟΟΣΑ ως δυνητικά υψηλού κινδύνου για κατάχρηση, με σκοπό την παράκαμψη της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών χρηματοοικονομικών λογαριασμών.
- (16) Ο προγραμματισμός των κονδυλίων των ταμείων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση ορισμένων από τα κενά που εντοπίστηκαν στις συστάσεις, ιδίως στους τομείς που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας⁶. Η Μάλτα θα μπορούσε, επομένως, να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα κονδύλια αυτά στους τομείς που έχουν προσδιοριστεί.

⁶

SWD(2019) 1017 final.

- (17) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Μάλτας και τη δημοσίευσε στην έκθεση χώρας του 2019. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Μάλτα κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Μάλτα, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της Ένωσης, δεδομένης της ανάγκης να ενδυναμωθεί η συνολική οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο Ένωσης κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.
- (18) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 και είναι της γνώμης ότι η Μάλτα αναμένεται να συμμορφωθεί με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Μάλτα να λάβει μέτρα το 2019 και το 2020 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει τη δημοσιονομική βιωσιμότητα του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και του συνταξιοδοτικού συστήματος, μεταξύ άλλων περιορίζοντας την πρόωρη συνταξιοδότηση και προσαρμόζοντας τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης ενόψει της αναμενόμενης αύξησης του προσδόκιμου ζωής.
2. Να διορθώσει τα χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος που μπορούν να διευκολύνουν τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό από άτομα και πολυεθνικές, ιδίως μέσω εξερχόμενων πληρωμών. Να ενισχύσει το συνολικό πλαίσιο διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων με τη συνέχιση των προσπάθειών για τον εντοπισμό και τη δίωξη της διαφθοράς. Να συνεχίσει την τρέχουσα πρόοδο που σημειώνεται στην ενίσχυση του πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ιδίως όσον αφορά την επιβολή του νόμου. Να ενισχύσει την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, ιδίως τις διασφαλίσεις για τους διορισμούς και τις απολύσεις στον δικαστικό κλάδο, και να προβεί στη σύσταση χωριστής εισαγγελικής αρχής.
3. Να εστιάσει την οικονομική πολιτική επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία, τη διαχείριση των φυσικών πόρων, την αποδοτική χρήση των πόρων και την ενεργειακή απόδοση, τις βιώσιμες μεταφορές, τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και την εκπαίδευση και κατάρτιση χωρίς αποκλεισμούς.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*